

Last Update : 24 Januari 2016

CHACO CULTURE NATIONAL HISTORICAL PARK

GESCHIEDENIS

De Ancestral Pueblo People nemen een belangrijke plaats in in de culturele geschiedenis van het zuidwesten van de Verenigde Staten. Dit volk leefde vooral in het gebied dat nu bekend staat als de Four Corners Area, de plek waar de huidige staten Arizona, Utah, New Mexico en Colorado elkaar raken.

Gedurende een periode van ruim 300 jaar lag het politieke en culturele middelpunt van de Ancestral Pueblo People in een brede vallei in het noordwesten van de huidige staat New Mexico, deze vallei heet Chaco Canyon. De vroege bewoners van deze Canyon worden de Chacoan People genoemd. De Chacoan People hebben zich vooral onderscheiden op het gebied van architectuur en wegebouw.

De bouwwerken van de Chacoan People worden vaak "*Great Houses*" genoemd. Aan de bouw van de Great Houses is een duidelijke planning vooraf gegaan, er is rekening gehouden met veel factoren zoals de stand van de zon, de watervoorziening en zichtlijnen waardoor communicatie met de andere Great Houses mogelijk was. Ook technisch gezien zijn de bouwwerken van de Chacoan People erg opvallend, de muren zijn aan de onderzijde meestal vrij breed en worden naar boven toe steeds smaller. De stenen zijn door middel van een uit modder bestaand cement aan elkaar gemetseld, daarna zijn de muren afgesmeerd zodat er minder onderhoud nodig zou zijn. In Chaco Canyon is hout een schaars goed; het hout dat nodig was om de daken te bouwen is te voet vanuit de verre omtrek naar de canyon gebracht. De grootste structuren zijn vier verdiepingen hoog, en bestaan uit bijna 700 kamers.

De Chacoan People hebben een wegennet aangelegd dat bestond uit brede rechte wegen die samen ruim 600 kilometer lang waren. Dankzij die wegen werden tientallen pueblos in de regio met elkaar verbonden, en konden de dorpingen onderling makkelijk handel drijven. De belangrijkste handelsproducten waren voedingswaren zoals maïs en bonen, aardewerk en dierenhuiden.

OPENINGSTIJDEN EN PRIJZEN

Het park is elke dag geopend vanaf 07:00 tot zonsondergang. Het Visitor Center is dagelijks geopend van 08.00 tot 17.00 uur, behalve met Thanksgiving, Kerstmis en op Nieuwjaarsdag.

Voor toegang tot dit park wordt een entreeprijs gevraagd. Kijk voor een actueel overzicht op de pagina Parkprijzen.

Als je meerdere parken bezoekt, is het vaak voordeliger om de America the Beautiful Pass te kopen. Deze pas geeft gedurende 1 jaar toegang tot ruim tweeduizend parken (waaronder de door de NPS beheerde parken). Bij de meeste parken is de pas geldig voor alle inzittenden van een personenauto of camper.

WAAR

Chaco Culture ligt in het noordwesten van de staat New Mexico. Het park heeft twee ingangen, een aan de oostzijde en een aan de zuidzijde. Tot het jaar 2008 was er ook een noordelijke ingang, maar die is permanent gesloten.

Route vanaf Highway 550

Highway 550 loopt van noord naar zuid, tussen de plaatsen Bloomfield en Cuba. Drie mijl ten zuidoosten van het plaatsje Nageezi (tussen de mijlpalen 112 en 113), verlaat je

Last Update : 24 Januari 2016

highway 550. Je rijdt nu verder in westelijke richting via de verharde County Road 7900. Volg deze weg over een afstand van 8 mijl, ga vervolgens nog eens 13 mijl verder in zuidwestelijke richting via de onverharde County Road 7950. Deze weg is vrij hobbelig, maar in principe wel begaanbaar voor alle voertuigen. De route naar de oostelijke ingang van het park staat heel duidelijk met borden aangegeven.

Route vanaf Highway 9

Highway 9 loopt van oost naar west, tussen de plaatsen Cuba en Crownpoint. Vanaf deze weg kan je op twee manieren naar Chaco Culture rijden.

Mogelijkheid 1 : Neem ter hoogte van de plaats Pueblo Pintado de afslag naar de Navajo Road 46. Volg deze weg gedurende 10 mijl in noordelijke richting. Ga linksaf via de County Road 7900 en ga 7 mijl verder opnieuw linksaf via Country Road 7950. Vanaf deze afslag moet je nog 16 mijl rijden tot aan de oostelijke ingang van het park. Het eerste deel van deze route gaat via vaak slecht onderhouden dirtroads, die niet geschikt zijn voor campers. Bij slechte weersomstandigheden kan het eerste deel van de route ook onbegaanbaar zijn voor andere voertuigen.

Mogelijkheid 2 : Verlaat Highway 9 ter hoogte van de voormalige Seven Lakes Trading Post, dat is 13 mijl ten oosten van highway 371. Ga in noordelijke richting verder via highway 57. Na 20 mijl bereik je de zuidelijke ingang van het park. Hoewel de naam – highway 57 – anders doet vermoeden gaat het hier om een slecht onderhouden dirtroad, die niet geschikt is voor campers. Bij slechte weersomstandigheden is highway 57 ook niet begaanbaar voor andere voertuigen.

DE CANYON LOOP DRIVE

De voornaamste pueblo's liggen allemaal dicht bij de verharde weg die door het park heenloopt. Deze Canyon Loop Drive is 9 mijl lang, en vormt een smalle lus. Op het grootste deel geldt eenrichtingverkeer. De route begint bij het Visitor Center, vanaf daar kom je achtereenvolgens de volgende bouwwerken tegen:

Una Vida

Afstand roundtrip = 1.600 meter

Deze pueblo is te voet bereikbaar vanaf het Visitor Center, via een pad dat op sommige plaatsen steil en rotsachtig is. De bouw van Una Vida is gestart omstreeks het jaar 850, en heeft zo'n 250 jaar geduurd. Una Vida bestaat uit ongeveer 100 kamers en kiva's, er is ook een grote kiva op een binnenplein. De pueblo ziet er nog vrijwel hetzelfde uit als toen die halverwege de 19^e eeuw voor het eerst werd omschreven. Vlakbij Una Vida tref je ook diverse petroglyphs aan.

Hungo Pavi

Afstand roundtrip = 400 meter

Op twee mijl afstand van het Visitor Center kom je bij de parkeerplaats voor Hungo Pavi. Vanaf die parkeerplaats kan je via een kort pad (200 meter) naar de pueblo lopen. Ook Hungo Pavi is nog niet uitgegraven, het gaat dan ook deels verborgen onder zand en vegetatie. De pueblo bestaat uit 150 kamers met een grote kiva. Aan de bouw ervan is gewerkt tussen de jaren 1000 en 1150.

Chetro Ketl

Afstand roundtrip = 800 meter

Last Update : 24 Januari 2016

Na 4,5 mijl bereik je de parkeerplaats vanwaar je naar de twee grootste pueblo's kan lopen. Vanaf de parkeerplaats loopt een 400 meter lang pad naar de pueblo. Chetro Ketl is de op één na grootste Great House, het is een zeer goed voorbeeld van de Chacaon architectuur. De muren zijn hier twee en op sommige plekken ook drie verdiepingen hoog. De kamers (ongeveer 500) zijn gebouwd rondom een grote kiva. Van Chetro Ketl kan je via een 400 meter lang pad rechtstreeks naar Pueblo Bonito lopen, je loopt dan langs een rotswand af waarin je petroglyphs kan zien, alsmede inscripties die zijn aangebracht door reizigers en bewoners van Europese afkomst. De naam van het pad is de Petroglyph Trail.

Pueblo Bonito

Afstand roundtrip = 960 meter

De tweede pueblo die je kan bereiken vanaf de hierboven genoemde parkeerplaats (4,5 mijl voorbij het Visitor Center) is Pueblo Bonito (vertaald: Beautiful Village). Dit is de mooiste en dus ook drukst bezochte Great House in het park, het is toegestaan om in de pueblo zelf rond te lopen. Zoals bij de meeste Great Houses het geval is, is Pueblo Bonito niet in één keer gebouwd, maar in verschillende fases. De bouw is gestart omstreeks het jaar 850, en de laatste bouwactiviteiten hebben rond het jaar 1100 plaatsgevonden. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat Pueblo Bonito tot ongeveer het jaar 1200 bewoond is geweest, waarschijnlijk hebben hier steeds 50 tot 100 mensen geleefd. Het complex telt ongeveer 650 kamers.

Pueblo del Arroyo

Afstand roundtrip = 400 meter

Op het verste punt van de Canyon Loop Drive gaat een korte zijweg naar de parkeerplaats vanwaar je naar Pueblo del Arroyo kan lopen. Deze pueblo is een twee fases gebouwd, tussen de jaren 1025 en 1125.

Kin Kletso

Afstand roundtrip = 1000 meter

Vanaf de parkeerplaats bij Pueblo del Arroyo loopt een 500 meter lang pad naar het middelgrote Kin Kletso (vertaald: Yellow House). Deze rechthoekige pueblo bevat 55 kamers en een twee verdiepingen hoge ronde toren die misschien als kiva heeft dienst gedaan. Kin Kletso is gebouwd omstreeks het jaar 1130.

Casa Rinconada

Afstand roundtrip = 800 meter

Op zes mijl afstand van het Visitor Center ligt de parkeerplaats vanwaar je de laatste van de sites kan bezoeken. De belangrijkste bezienswaardigheid hier is een zeer grote kiva (ceremoniële plek).

In het park liggen nog vier andere Great Houses, die niet via de Canyon Loop Drive bereikbaar zijn.

TRAILS

In het park zijn diverse backcountry trails aangelegd, die in lengte variëren van 3,2 tot 11,5 kilometer. Je hebt een permit nodig, die permits zijn gratis en je kunt ze ophalen bij het Visitor Center of bij de trailhead. Houd er rekening mee dat het tijdens de zomermaanden heel erg warm kan worden, waardoor het hiken erg zwaar kan zijn. De trails sluiten bij zonsondergang.

Last Update : 24 Januari 2016

De kortste trail (3,2 kilometer) is de *Pueblo Bonito Overlook Trail*, je loopt vanaf de Pueblo del Arroyo parkeerplaats eerst naar Kin Kletso, en klimt dan via een in de rotsen uitgehakte trap tussen twee dicht op elkaar staande rotswanden omhoog. Deze klim is niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn. Boven loop je verder naar een uitkijkpunt dat recht boven Pueblo Bonito ligt, daarna ga je via dezelfde weg weer terug.

De langste trail (11,5 kilometer) is de *Penasco Blanco Trail* is redelijk vlak, onderweg zie je diverse petroglyphs en historische inscripties, en een nog niet uitgegraven Great House (Penasco Blanco) dat opvalt vanwege de unieke ovale vorm en de mooie omgeving.

De overige trails gaan naar *Wijiji*, een Great House uit de latere Chacaon periode, en naar de Great House *Tsin Kletzin*. Tijdens deze laatstgenoemde trail klim je omhoog naar de top van South Mesa, vanwaar je een spectaculair uitzicht hebt over de omgeving. Voor een panoramisch overzicht kan je ook kiezen voor de *Pueblo Alto Trail*, die deels gelijk is aan de Pueblo Bonito Overlook Trail.

ACTIVITEITEN

Van mei tot en met oktober worden diverse door rangers begeleide tours aangeboden, ook de belangrijkste Great House (Pueblo Bonito) kan dan op die manier worden bezocht. Van april tot en met oktober wordt het Chaco Night Sky Program gepresenteerd, je hebt dan de mogelijkheid om de spectaculair donkere lucht m.b.v. een telescoop te bekijken. Overdag vinden er astronomische presentaties plaats. Tijdens de zomermaanden kan je ook lezingen bijwonen die worden gegeven door archeologen, artiesten, muzikanten en Native Americans. Bij het Visitor Center kan je meer informatie krijgen over de diverse programma's.

ONZE ERVARING

Wij hebben drie van de Great Houses bekeken (Chetro Ketl, Kin Kletso en Pueblo Bonito), en de grote kiva van Casa Rinconada. Ook hebben we de Pueblo Bonito Overlook Trail gelopen. Op deze manier hebben we een heel goede indruk van het park gekregen, we hadden niet de behoefte om hierna nog meer Great Houses te bekijken. Pueblo Bonito was veruit het mooiste, we konden hier tussen de muren rondlopen (het was daar heerlijk koel!) en daarbij heeft vooral het bekende fotogenieke "Four Doors" ons verrast. De Pueblo Bonito Overlook Trail bleek ook een hele goede keuze te zijn, de rotsachtige omgeving was mooi en het voegde ook echt iets aan onze ervaring toe dat we Pueblo Bonito en Kin Kletso van bovenaf konden bekijken.

Alle links naar de betreffende sites en onderdelen van sites staan op de internetpagina van de Cathedral Valley Loop op www.ontdek-amerika.nl.